

LETO XLIII.
Številka 18
Cena 8,— šil.
(10 din)

petek,
3. maja 1991

Poštnina plačana
v gotovini

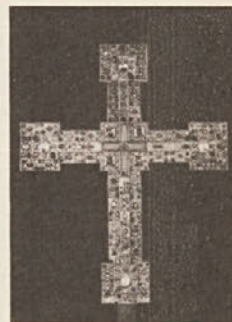
Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

900 let stari benediktinski samostan v Št. Pavlu
razkazuje svoje zaklade

Prva koroška deželna razstava odprta

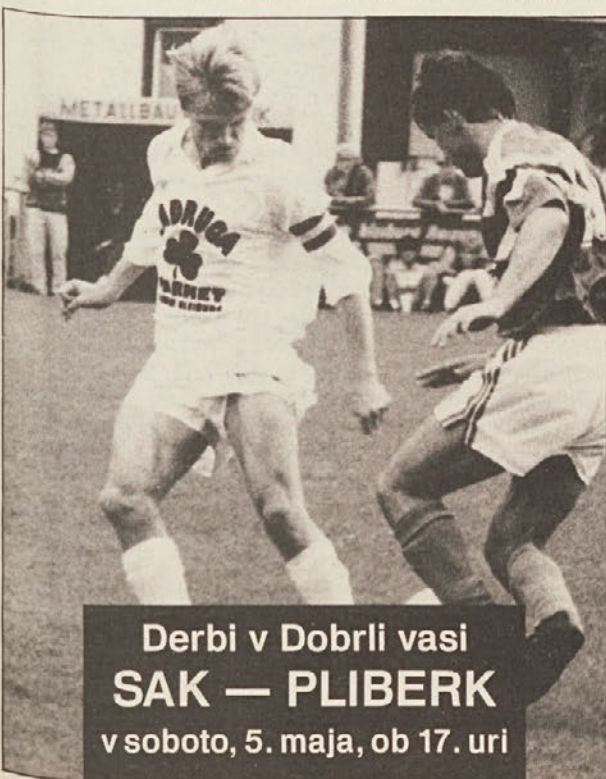
Benediktinsko meništvu in sijaj njegovega kulturnega delovanja sta vsebina prve koroške deželne razstave, ki je odprla svoja vrata v petek, 26. aprila 1991. Razstavo si je možno ogledati do 27. 10., vsak dan od 9. do 17. ure. Več o razstavi na reportažni strani.

Ljudsko štetje 1991: tudi sosvet obsodil nemškonacionalno propagando

Narodnostni sosvet je obsodil poizkus nemškonacionalnih krogov, ki so iz štetja hoteli napraviti ugotavljanje manjšine.

Derbi v Dobrli vasi
SAK — PLIBERK
v soboto, 5. maja, ob 17. uri

Slovenska gimnazija: za Kurde 35.000

Tudi Slovenska gimnazija v Celovcu se je vključila v vseavstrijsko pomoč iraškim Kurdom, ki so na begu pred krvoločnim diktatorjem Sadamom Huseinom. Dijaki in dijakinje so nabrali kar 35.000 šilingov in jih te dni predali ORF-u.

Podžupan dr. Ausserwinkler na obisku v Mohorjevi

Danes je dr. Michael Ausserwinkler, 1. podžupan mesta Celovec, obiskal Mohorjevo, da bi se na licu mesta informiral o delovanju najstarejše slovenske organizacije na Koroškem. Dr. Ausserwinklerja sta sprejela direktor dr. Anton Koren in mag. Janko Ferk. Bolj podrobno sta ga informirala predvsem o Mohorjevi ljudski šoli, sicer pa tudi o načrtih dela v naslednjih mesecih. Dr. Ausserwinkler je obljubil, da se bo po svojih močeh zavezal za inštitucijo, ki praznuje letos 140-letnico delovanja.

Ljudsko štetje je pred vrati. Po vsej Avstriji ga bodo izvedli do 24. maja. Za slovensko narodno skupnost je to štetje posebnega pomena, ker se povprašuje v polah mdr. tudi po občevalnem jeziku. Narodnostni sosvet je ta teden obsodil poizkus nemškonacionalnih krogov, ki so očitno hoteli tokrat napraviti iz štetja ugotavljanje manjšine.

Tokrat je centralni statistični urad na Dunaju natisnil tudi pole v jezikih avstrijskih manjšin. S tem naj bi bilo izrečeno javno priznavanje manjšinskih jezikov. Iz organizatorskih vzrokov pa bodo veljavne le izpolnjene nemške pole. Tež številke Našega tednika smo priložili slovenske pole, ki vam naj koristijo kot pomoč in informacija.

Pomembno je še to, da vam ni treba pred števničnim organom izpolniti formularja, ki ga bo le-ta prinesel. Formularje lahko oddaste sami na občini; štetje pa je anonimno. Dr. Pavel Apovnik je za Naš tednik opisal postopek ljudskega štetja. Njegov članek lahko preberete na straneh 2/3.

PISMO IZ SLOVENIJE

Okupacija Hrvaške

Knin, Virovitica, Pakrac, Plitvice in zdaj še Kijevo. To so mejniki okupacije suverene hrvaške države, ki ozemeljsko kopni kot spomladanski sneg. Vse kaže, da se je sedaj dokončno zalomilo, v sosednji republiko pravijo, da je spopad neizogiben.

Vas Kijevo leži v interesnem območju „Srbske avtonomne krajine“ in je poseljena s povsem hrvaškim prebivalstvom. Razumljivo, da je Zagreb tudi tam hotel vzpostaviti svojo suverenost in je v nedeljo ustanovil policijsko postajo. Bliskovito je reagirala zvezna armada in Kijevo zasedla s tanki in oklepnimi vozili, s seboj pa pripeljala še srbske teroriste, oblečene v miličniške uniforme „Kninske krajine“. Policajem Republike Hrvaške v Kijevo so postavili ultimatum, naj se v petih minutah umaknejo, sicer bo vojska streljala. Reagiralo je prebivalstvo samo: ženske in otroci so se postavili pred cevi tankov in mitraljezov, med hrvaške policajce in vojaška vozila. Tako je tudi ostalo.

Scenarij prisvajanja hrvaškega ozemlja je preprost: Oblasti iz Zagreba skušajo vzpostaviti na narodnostno mešanih območjih svojo oblast, nakar se vmeša vojska in po svoje naredi „red“ in se z okupiranega ozemlja ne umakne, „do nadaljnjega“. Tako, ped za pedjo, Milošević krči hrvaški nacionalni prostor vse do danes. Kijevo je zadnja priložnost, da se mlada hrvaška demokracija postavi okupatorjem, kakor Hrvati imenujejo zvezno armado, po robu. In res, v Zagrebu so na poziv oblasti začeli mobilizacijo enot Narodne zaščite, ki narašča z logaritemsko naglico. Prosto-voljcevi, ki bi hoteli braniti „Lijepu našu“, je vse več. Po drugi strani je opozicija v hrvaškem saboru dr. Franji Tuđmanu dala jasno vedeti, da je nesposoben in da svojemu narodu dela škodo, ko ničesar ne ukrene proti srbski agresiji. Hrvaški narod se je začel obrambno samoorganizirati. Do vojne je le še korak.

„Satansko“ zavezništvo

Po drugi strani se črnijo

oblaki tudi nad Slovenijo. V zveznem parlamentu so s hrvaško asistenco izglasovali zakon, po katerem ima zvezna armada pravico do neposrednega vpoklica vojaških rekrutov na ozemlju celotne Jugoslavije. To je v neposrednem nasprotju z zakonom Republike Slovenije, ki svojih fantov ne bo več pošiljala služiti vojaški rok v vrste zvezne vojske. Obrambni minister Janez Janša trdi, da se vojaška policija nikoli ne bo dokopala do spiska rekrutov, tako da jih tudi ne bo mogla poloviti niti vpoklicati na služenje. A nelagodje obstaja. Odkar je bil zaradi „politične“ bolezni odstranjen zvezni obrambni minister Veljko Kadijević, so krmilo v Beogradu prevzeli jastrebi v vojaških uniformah — zlasti general Adžić in admiral Brovet. Slednji je Slovenec in ga imajo v Ljubljani za izdajalskega janičarja. Če k temu dodamo še navezavo Markovića — armada, potem je „satansko“ zavezništvo lahko vzrok nove „ofenzive“ proti Sloveniji. Takšna ofenziva nikakor ni neverjetna. Kajti Slovenija je ta čas močno oslabiljena tako zaradi notranjepolitičnih težav kot zaradi nespodbudnih vesti o mednarodnem priznanju samostojne države. Destabilizacija dežele bi nedvomno močno nagnila tehtnico v hrvaško-srbskem sporu v korist srbske strani. Vse bolj so uredničujejo ugotovitve tujih opazovalcev, da imata Slovenija in Hrvaška možnost za uspeh le v tesnem medsebojnem sodelovanju. Popuščanje Zagreba pa je slej ali prej moralo privedi zvezno armado tudi na slovensko mejo in Ljubljana se je znašla pred nevarnostjo, da doživi svojo različico Plitvic. Ne gre dvomiti, da bo v prihajajočem obračunu z generalno kliko potrebno nastopiti skrajno odločno, vsekakor odločneje, kot je ukrepala sosednja Hrvaška. Brž ko bo vojaška policija začela nemožno loviti rekrute po Sloveniji, bo konec vseh sanj o samostojni Sloveniji. Petnajsti maj, ko naj bi Slovenija po zveznem zakonu poslala na služenje vojaškega roka slovenske fante, se bliskovito bliža, Peterle in Janša pa sta že rekla odločni NE. Treba bo vzdržati, ali se odcepiti, četudi enostransko, TAKOJ. Sicer nam Bog pomagaj!

Tadej Bratko

Avtor članka je dr. Pavel Apovnik

Po čem vprašuje država pri ljudskem štetju? Zakon o ljudskih štetjih daje pravno osnovo za popis prebivalstva in njegovo starostno, izobrazbeno ter poklicno strukturo, dovoljena pa so tudi vprašanja po državljanstvu, veroizpovedi in občevalnem jeziku. Poleg popisa prebivalstva bo hkrati opravljeno tudi štetje hiš in stanovanj (na osnovi zveznega zakona o statistiki) ter štetje delovišč.

Koroški Slovenci smo zaradi neprijetnih izkušenj v zvezi s prejšnjimi ljudskimi štetji, že pri pripravah na letošnje ljudsko štetje predlagali, da Avstrijski centralni urad za statistiko oblikuje vprašanje po občevalnem jeziku v osebnem popisnem listu (Personenblatt) tako, da bodo jeziki avstrijskih narodnih skupnosti navedeni že v formularju kot možni odgovori. Temu predlogu so ugodili; na naš predlog pa je Avstrijski centralni urad za statistiko dal prevesti tudi vse formulare in pojasnila v slovensčino in ostale jezike avstrijskih narodnih skupnosti. Na žalost pa zakon o narodnih skupnostih določa, da je treba izpolniti nemške formulare. S tem služijo prevodi obrazcev in pojasnil le lažjemu razumevanju nemškega besedila.

Občinski uslužbenci in začasno imenovani občinski števni organi imajo pravico in dolžnost, da pregledajo, ali so formulariji izpolnjeni oziroma ali so izpolnjeni popolno. Nimajo pa pravice, da bi vplivali na vsebino vaših navedb! Kdor ne želi pomoči ob-

činskih uradnikov ali občinskih števni organov, lahko izjavi občinski upravi oziroma občinskemu števni organu, da bo izpolnil števne pole sam in jih bo sam prinesel na občinski urad. To pravico izrecno zagotavlja zakon o ljudskih štetjih v besedilu novele z dne 28. februarja 1990, zvezni zakonski list štev. 149/1990. Seveda pa se vsak, ko doma izpolnjuje števne pole, lahko obrne na človeka svojega zaupanja na vasi ali v sosesčini, da mu pri tem pomaga. Kdor je pripravljen nuditi tako zasebno pomoč, se lahko obrne na Narodni svet koroških Slovencev ali na Klub slovenskih občinskih odbornikov, kjer lahko dobi slovenske prevode formularev in pojasnil ter informativni priročnik.

Načelno stališče Narodnega sveta ob ljudskem štetju 1991 je bilo objavljeno v Našem tedniku z dne 22. februarja 1991. Spričo poskusov nemškonalnih krogov, da bi tudi tokrat napravili iz rednega ljudskega štetja nekakšno ugotavljanje manjšine, je treba ponovno poudariti, da popis občevalnega jezika v sklopu ljudskega štetja ni nikakršno ugotavljanje manjšine.

Pri ljudskem štetju se popisujejo dejstva in ne (protimanjšinska) čustva!

Kdor govori v svoji družini, s sorodniki, prijatelji in znanci slovenski jezik oziroma slovensko narečje, naj to navede v osebnem popisnem listu s tem, da prekriža v rubriki občevalni jezik okence „slovenski“ (slovenisch).

Ljudsko štetje pred vrati

Te dni bodo občinski števni organi po vsej Avstriji začeli raznašati formularje za ljudsko štetje 1991. Do 24. maja pa jih bodo — izpolnjene in podpisane — spet pobrali in oddali na občinskih uradih. Nekatero občino, predvsem manjšo, pa bodo občane povabile kar na občinski urad, kjer bodo občinski uradniki po navedbah občanov izpolnili številne rubrike vprašalnih pol.

Umgangssprache: * (Auch mehrere Sprachen)

deutsch	☐	kroatisch	☐	slovenisch	☐	tschechisch	☐	ungarisch	☐	serbokroatisch	☐	türkisch	☐
andere ☐ — Wenn andere, welche:													

7 Občevalni jezik: *

nemški	☐	hrvaški	☐	slovenski	☐	češki	☐	madžarski	☐	srbohrvaški	☐	turški	☐
drugi ☐ — če drug jezik, kateri:													

V interesu slovenske narodne skupnosti na Koroškem je, da se ob ljudskem štetju 1991 — ki je po zakonu popis dejstev in dano-

sti — izkaže in dokaže prisotnost in pomen slovenskega jezika v gospodarskem, kulturnem in družbenem življenju.

Sosvet sprejel izjavo ob ljudskem štetju

Zahteva po razširitvi radijskega in televizijskega programa obnovljena

Narodnostni sosvet za koroške Slovence se je pretekli ponedeljek sestal v Celovcu. Člani sosveta so sprejeli izjavo ob ljudskem štetju (glej desno), v kateri med drugim izrecno poudarjajo, da povpraševanje po občevalnem jeziku ni povpraševanje po številčni moči narodnostne skupnosti.

S tem v zvezi je Narodnostni sosvet obsodil poziv „Heimatsdienst“, ki Korošce poziva, naj kot občevalni jezik prekrižajo nemščino, če nočejo biti pripadniki slovenske narodne skupnosti. Za izjavo so glasovali vsi člani sosveta, razen zastopnika FP Koschata; drugi član FP Kotschnig je glasoval za izjavo.

Narodnostni sosvet pa je obravnaval tudi okvirni finančni proračun za leto 1992 v višini 82 mio. šillingov. V ta proračun so všteti projekti, ki pa spadajo tudi pod pristojnost drugih resorjev.

Člani Narodnostnega sosveta pa so na minuli seji obnovili zahtevo po razširitvi radijskih in televizijskih oddaj. Glede tega so poslali pismo novemu generalnemu intendantu ORF Bacherju.

Nezadovoljiv odgovor Ambrozyja

Namestnika deželnega glavarja, kulturnega referenta dr. Petra Ambrozyja je sosvet pismeno pozval, naj ga vključi v razpravo v vseh zadevah, ki zadevajo slovensko narodno skupnost. Tako je sosvet zahteval svojo vključitev pri oblikovanju novega deželnega kulturnega zakona. Ambrozyjev odgovor je bil vsekakor nezadovoljiv: kulturni referent meni, da sosvet ni neposredno poklican za sooblikovanje kulturnega zakona. Če pa hoče, pa lahko vsak čas pri ustavni službi deželne vlade dobi potrebne informacije. Dr. Ambrozy gre celo korak dalje in piše, da ima sosvet to možnost tudi, če ga kaj zanima, kar je zvedel iz medijev...

Erklärung des Beirates für die slowenische Volksgruppe zur Volkszählung 1991

1. Die Volkszählung 1991 beruht auf dem Volkszählungsgesetz, BGBl. 199/1980 i. d. F. von BGBl. 149/1990, das die Auskunftspflicht der befragten Personen an dem von ihnen angegebenen ordentlichen Wohnsitz regelt. Dabei sind gemäß dem Volkszählungsgesetz Fragen nach dem Namen, dem Geschlecht, dem Geburtsort und Geburtsdatum, der Stellung im Haushalt, dem Familienstand, der Anzahl der Kinder, dem Religionsbekenntnis, der Umgangssprache, der Staatszugehörigkeit, der Schulbildung, der Berufsausbildung, dem Beruf, der Beschäftigung und dem Wohnsitz erlaubt.

2. Personen, denen gemäß dem Volkszählungsgesetz eine Auskunftspflicht obliegt, sind verpflichtet, die Fragen nach bestem Wissen und Gewissen wahrheitsgemäß zu beantworten.

3. Die auf Grund der Volkszählung ermittelten Daten und Ergebnisse dürfen ausschließlich für statistische Zwecke verwendet werden. Eine mißbräuchliche Verwendung, insbesondere zu Steuerzwecken, ist verboten.

4. Zur Durchführung der Volkszählung sind die Gemeinden berufen, die sich dabei besonderer Zählorgane bedienen (können). Die Gemeinden bzw. deren Zählorgane haben das Recht, die ausgefüllten Formulare auf ihre Vollständigkeit zu über-

prüfen. Gemäß dem Volkszählungsgesetz steht es jedem frei, die Formulare vor dem Zählorgan oder auch selbst auszufüllen und beim Gemeindeamt abzugeben.

5. Das Österreichische Statistische Zentralamt hat auf Verlangen der Vertretungsorganisationen der österreichischen Volksgruppen sämtliche Formulare und Erläuterungen für die Großzählung 1991 auch in die Sprachen der Volksgruppen übersetzt und die Übersetzungen in den Siedlungsgebieten der Volksgruppen auflegen lassen. Gemäß dem Volksgruppengesetz sind die in deutscher Sprache verfaßten Vordrucke auszufüllen; die Übersetzungen in die Sprachen der Volksgruppen sollen die Handhabungen erleichtern.

6. Die Rubrik Nr. 7 des Personenblattes, in der nach der Umgangssprache gefragt wird, wurde auf Verlangen der Vertretungsorganisationen der Volksgruppen derart gestaltet, daß neben der deutschen auch die Sprachen der Volksgruppen (kroatisch, slowenisch, tschechisch, ungarisch) als Antwortmöglichkeiten bereits vorgegeben sind. Den Erläuterungen zum Personenblatt ist zu entnehmen, daß als Umgangssprache jene Sprache anzugeben ist, die gewöhnlich im privaten Bereich (Familie, Verwandte, Freunde usw.) gesprochen wird.

In Einklang mit dem Österreichischen Statistischen Zentralamt stellt der Beirat für die slowenische Volksgruppe fest, daß die Auswertung der Frage nach der Umgangssprache keine Erhebung der zahlenmäßigen Stärke der Volksgruppen darstellt. Die Ergebnisse lassen lediglich Aussagen zu, wieviele Personen (auch) kroatisch, slowenisch, tschechisch, ungarisch und andere Sprachen als Umgangssprache benutzen. Unerheblich ist, ob es dabei um die Muttersprache handelt, da die Fragestellung nicht darauf abzielt.

Der Beirat für die slowenische Volksgruppe verurteilt in diesem Zusammenhang den Aufruf des Kärntner Heimatsdienstes „Geben sie nur deutsch an, wenn Sie sich nicht der slowenischen Volksgruppe zugehörig fühlen“ (Der Kärntner, Nr. 17 [99] März 1991) und erblickt darin eine Anstiftung zu einem Verstoß gegen die Bestimmungen des Volkszählungsgesetzes.

Der Beirat für die slowenische Volksgruppe appelliert an die Kärntner Bevölkerung, die Angaben betreffend die Umgangssprache entsprechend den Anforderungen des Volkszählungsgesetzes wahrheitsgetreu nach bestem Wissen und Gewissen zu tätigen und (auch) slowenisch als Umgangssprache anzugeben, sofern diese Sprache im privaten Bereich (Familie, Verwandte, Bekannte usw.) gesprochen wird.

Drugačnih stališč si ne morem predstavljati

Od jeseni naprej je univ. prof. dr. Christian Brünner državnozborni poslanec ÖVP. Brünner, ki na graški univerzi poučuje javno pravo, je kot rektor te univerze predsedoval Rektorski konferenci v času, ko je Rektorska konferenca izdelala in objavila poročilo o položaju in perspektivah narodnih skupin v Avstriji. Z njim se je pogovarjal Rudi Vouk.

NT: Rektorska konferenca je izdelala obširen seznam potrebnih ukrepov za zagotovitev obstoja narodnih skupin. Ali vidite možnost, da bi ÖVP sedaj, ko ste Vi kot bivši predsednik Rektorske konference poslanec ÖVP v parlamentu, prevzela te predloge?

Brünner: Tega še ne morem reči. Jaz svojih prepričanij nisem spremenil in se slej ko prej popolnoma strinjam s poročilom Rektorske konference. Povedati pa moram, da v klubu ÖVP nisem jaz govornik za narodne skupine, to je poslanec dr. Kisch, ki prihaja iz dvojezičnega ozemlja Gradiščanske in sam govori madžarsko. Tudi klubski predsednik dr. Neisser narodnim skupinam ni nenačlonjen, tako da lahko za mojo frakcijo rečem, da ima pozitiven odnos, kar se tiče potreb narodnih skupin.

NT: Prihajate iz Štajerske, kjer s štajerskimi Slovenci obstaja desetletja zanemarjan manjšinski problem.

Brünner: Ta problematika mi je seveda še posebej pri srcu. Štajerska je poseben aspekt manjšinske problematike, kate-rega v poročilu Rektorske konference nismo tako temeljito obdelali. Inicijativa za naročilo je prišla iz Celovca in iz aktualnih razlogov smo se tudi bavili predvsem s Koroško, štajerskih

Slovencev, pa tudi Romov in Sintov iz časovnih in finančnih razlogov nismo v tolikšni meri upoštevali. Mislim pa, da mora tudi na Štajerskem priti do diskusije.

NT: Povod za delo Rektorske konference o narodnih skupinah je bilo šolsko vprašanje. Katere točke se vam tukaj zdijo pomembne za bližnjo bodočnost?

Brünner: Manjšinskošolski zakon za Koroško ni zakon tudi za ostale narodne skupine. Mislim, da bi bilo smiselno zasledovati še naprej zamisel o avstrijskem manjšinskošolskem zakonu. Sploh bi morali nadaljevati leta 1988 prekinjeno šolsko diskusijo. Moral bom

„Prepričan sem, da so narodne skupine obogatitev zato, ker so v smislu interkulturalnosti poziv k učenju.“

pa vzeti na znanje, kaj politično gre in kaj ne, tega še ne vem.

Kolega Kisch se trudi za dvoali trojezično gimnazijo na Gradiščanskem in je pri gradiščanski ÖVP naletel tudi na določeno razumevanje. Pred kratkim smo s poslancema Kischem in Neisserjem bili na razgovorih v Centru avstrijskih narodnih skupin in se tam raz-

govarjali tudi o možnostih za tro- ali štirijezično gimnazijo na Dunaju. Podpiram to zamisel, ker bi prišlo tudi do integracijskega efekta v smislu interkulturalnega učenja. Zato je šolsko področje tako važno.

Posebej pa to velja za otroške vrtce. Na Gradiščanskem je tu prišlo do važne iniciative. To področje je zame zato centralnega pomena, ker je jezik važen del identitete osebe. Če se jezik ne podpira, temveč se gradi bariera in se jeziku ne daje prostor za razvoj, se ta identiteta uničuje.

Prepričan sem, da so narodne skupine obogatitev zato, ker so v smislu interkulturalnosti poziv k učenju.

NT: Koliko lahko v zadevi otroških vrtcev dosežete kot državnozborni poslanec, ko pa to vprašanje sodi v pristojnost dežel?

Brünner: Seveda obstajajo barriere zaradi kompetenc in samo pozivi včasih ne zaležejo. Če dežela res hoče, si lahko predstavljam, da zveza da na razpolago zadosti finančnih sredstev. To je za obe strani zelo senzibilno področje. Če na Koroškem npr. občine nočejo uvesti dvojezičnih skupin v otroških vrtcih, je neumnost izvajati iz tega, da so to enostavno fašisti ali ne vem kaj. So neutemeljeni strahovi, ki jih ne

odobravam, ki jih pa je treba vzeti na znanje. Nima smisla s pestjo udariti po mizi in jih prisiliti v rešitev. Mislim, da je ureditev dvojezičnih vrtcev na Gradiščanskem za Koroško izziv, in to je treba izrabiti.

NT: Kako ste bili zadovoljni s šolsko razsodbo ustavnega sodišča?

Brünner: To je bil pomemben korak za narodno skupino in za vso Koroško, iz mojega vidika je najdena rešitev v redu. Ne vem pa, kaj pravijo Slovenci.

NT: Kako ocenjujete prizadevanja za samostojni manjšinski mandat v državnem zboru?

Brünner: Načelno sem pripravljen to zamisel podpirati, vendar iz tega ne sme nastati preštevanje manjšin ali getoizacija narodnih skupin. To morajo oceniti narodne skupine same. Ne vem pa, če je taka rešitev politično možna. Na vsak način pa je pomembno, da so pripadniki narodnih skupin zastopani v državnem zboru. V predsedstvu državnega zbora so se domenili, da ni problem, če

„Mislim, da je ureditev dvojezičnih vrtcev na Gradiščanskem za Koroško izziv, in to je treba izrabiti.“

Bistrica: otroški vrtec zdaj tudi formalno dvojezičen

Na občinski seji na Bistrici nad Pliberkom so na prvi občinski seji soglasno formalno potrdili dvojezičnost otroškega vrtca v Šmihelu.

Prvi formalni postopek je uvedel že komisarični vodja Franc Milinar v začetku tega leta. Odbornik Andrej Wakounig (EL) je pozdravil soglasnost občinskega sveta v tem vprašanju, kritiziral pa je izjavo Petra Aleschka (SP), ki je izjavil, da mora biti — če bi bilo kdaj potrebno — prostor tudi za enojezično skupino. Wakounig je dejal, da je Aleschkova izjava popolnoma v nasprotju z vsemi prizadevanji za odprtje mej in sodelovanje v prostoru Alpe-Adria. Kot zelo pozitivno je ocenil odločitev tudi Pepej Pototschnig (JUL) in menil, da je bila občina vedno dvojezična in da je treba v občanih vzbuditi razumevanje za vprašanje dvojezičnosti.

Razdelitev referatov in odborov

Po dolgotrajnih pogajanjih so se frakcije na minuli seji končno domenile za razdelitev referatov in odborov. Referate bodo opravljali župan Janko Pajank (SP), podžupan Peter Winkl (SP) in podžupan Jože Partl (EL). V občini Bistrica bodo imeli v prihodnje šest odborov, v katerih bodo sedeli po dva mandatarja SP in po en EL in VP. Le v kontrolnem odboru bodo le trije člani. SP bo predsedoval trem odborom, EL dvema in enemu VP. Na zelo neeleganten način pa so iz odborov izrinili Pepeja Pototschniga (JUL), kateremu so sprva vse frakcije ponujale mesta v odborih, to v predstojništvu tudi sklenile, na občinski seji pa so potem mnenje spremenile. Očitno je nekatere socialiste preveč bolela doslejšnja kritika Pototschniga, ki je očital SP, da se poslužuje metod, kot so običajne v Vzhodnem bloku. Nova razdelitev referatov in odborov je bila sklenjena z glasovi SP in EL.

Nesmiselna gradnja kabine za teniške igralce

Z glasovi SP in VP je bil odklonjen predlog EL, ki je predla-

Zgledno vodeni otroški vrtec v Šmihelu je dobil na minuli občinski seji tudi svojo „formalno potrdilo“. Občina si bo privarčevala zdaj 200.000,— šil.

gala, naj bi v budgetu za leto 1991 občina ne podpirala gradnje kabine pri teniškem igrišču v Šmihelu, saj je sto metrov od igrišča na razpolago sodobna kabina z vsemi napravami. Andrej Wakounig (EL) je stališče EL utemeljil s tem, da ima občina ob začetku ogromno izdatkov in potreb, gradnja kabine za teniške igralce pa ni potrebna. Stališče je podpiral tudi Pototschnig, ki je menil, da igra tenis v Šmihelu itak samo „posebna kasta“, za katero je očitno preveč, če mora sto metrov peš od igrišča v že obstoječo kabino.

Splošni budget za leto 1991 je bil sklenjen soglasno.

Oddana so tudi lovišča

Soglasno je občinski odbor oddal do leta 2000 tudi dvoje lovišč. Prvo je dobila lovška družba Šmihel za S 25,— na hektar, drugo pa lovška družba Bistrica za S 30,— na hektar. Lovska družba „Feistritz/Petzen-Waidmanns-Heil“ je ponujala kmetom celo S 70,— na ha, toda občinski zastopniki so menili, da so doslejšnji najemniki najboljši upravitelji lovišč.

Pa še to: že na prvi občinski seji je manjkal Franc Milinar (VP), in tudi njegovega namestnika ni bilo. Tako je ostal sedež VP v občinskem predstojništvu prazen.

Silvo Kumer

Nova Gorica: javno priznanje za odpornike

Dne 13. maja bo minilo 50 let, kar je na Mali gori pri Ribnici padel v oboroženem spopadu z italijanskim okupatorjem DANILLO ZELEN — eden izmed vodilnih predstavnikov primorskega odpora proti genocidu in fašizmu.

Boj tigrovcev na Mali gori je bil 13. maja 1941 prvi oboroženi spopad z okupatorjem po zasedbi in razkosanju Slovenije.

V okviru številnih proslav ob 50-letnici slovenskega odpora proti fašizmu in nacizmu je zato prišlo do primorske pobude za

ovrednotenje vloge tigrovcev in javno priznanje dolgo zamolčevani epopeji primorskega vsestranskega odpora proti raznarodovanju.

Slovenska skupnost in politične stranke Primorske, združene v DEMOS-u, pripravljajo proslavo pred spomenikom Danilu Zelenu na Mali gori 5 km od Ribnice na Dolenjskem v nedeljo, 12. maja, ob 16. uri.

Prireditelji bodo v prihodnjih dneh podrobneje predstavili pobudo tako v Novi Gorici kot v Trstu.

poslanki Stoitsits in Grandič govorijo pričneta v hrvaščini. To je zelo važno. Ne gre za vsebino tega, kar povesta, gre za to, da jezik narodne skupine ohrani veljavo.

NT: Mislite, da Vas bodo koroški poslanci ÖVP pri Vaših prizadevanjih podprli?

Brünner: Žal še nisem imel časa, da bi diskutiral z vsemi kolegi.

NT: Se ne bojite, da bi doživeli podobne napade iz lastnih vrst, kot jih je doživel tahratni minister Neisser, ko se je v šolskem vprašanju postavil na stran Slovencev?

Brünner: Morda se to lahko zgodi, ampak to ne bi spremenilo mojega stališča. Ob vsej pripravljenosti, da sem v manjšinski politiki previden in se ne

„Načelno sem pripravljen to zamisel podpirati, vendar iz tega ne sme nastati preštevanje manjšin ali getoizacija narodnih skupin.“

obnašam kot slon v trgovini s porcelanom, si kot univerzitetni učitelj drugačnega stališča kot zahteve po interkulturalnem učenju za obe strani tudi ne morem predstavljati.

NT: Po Vašem stališču v za-devi spremembe Zakona o narodnih skupinah torej ni treba vprašati?

Brünner: Kot sem že rekel, vse točke kataloga potrebnih ukrepov za zaščito narodnih skupin iz poročila Rektorske konference slej ko prej podpiram.

NT: Kakšno je Vaše mnenje k dogajanjem v Jugoslaviji in stremljenjem za razdružitev Slovenije?

Brünner: Želel bi, da se jugoslovske republike in avtonomni pokrajini najdejo skupaj v konfederalni Jugoslaviji, ki sestoji iz držav, ki so ponosne na svojo posebnost, ne da bi zato bile nacionalistične. To bi lahko bil zgled tudi za Sovjetsko zvezo. Republike niso mononacionalne, zato je potrebno sodelovanje med narodi. Mislim, da bi morali iti proč od nacionalnodržavnega mišljenja, v zadnjih desetletjih je vendarle nastala tudi neka jugoslovska identiteta, ki bi jo z razpadom Jugoslavije uničili. Če ne uspe priti do take konfederacije, bi to bila zapravljena možnost za interkulturalno učenje.

Vigredni koncert na Djekšah

Pesem ne pozna mejá . . .

V avli ljudske šole na Djekšah so bili v nedeljo, 28. aprila, številni poslušalci priča glasbenega sporočila, „ki ne pozna geografskih in jezikovnih meja in ima za cilj le eno: uglašeno petje“ (mag. Zalka Kuchling). Prosvetno društvo „Lipa“ iz Velikovca je pripravilo svoj tradicionalni vsakoletni vigredni koncert, ki je našel odmev tudi v izredno lepi udeležbi.

V ta dopoldan vigrednega koncerta je veselo povedla vokalno instrumentalna skupina „Lipa“ in navdušila navzoče. Presenetil in navdušil je tudi Dješki oktet, ki

je v svoj nastop uvrstil tudi slovensko „Prav lepa je ta dješka fara“. Sodelovala je še instrumentalna skupina „Lipa“, ženski zbor „Lipa“, moški zbor „Lipa“ in kot gost deklški zbor iz Borovelj.

Spored sta na posrečen humorističen način povezovala Pepelj Kassl in Martin Kuchling. Koncerta, ki je izvenel v prijetnem kramljanju in zakuski, so se udeležili tudi predsednik Krščanske kulturne zveze dr. Janko Zerzer, vodja biroja za narodno skupnost pri Deželni vladi dr. Pavel Apovnik in občinski odbornik mag. Filip Warasch. vg

Nagrade za najboljši spis

V Mladem NAŠEM TEDNIKU je pred nekaj tedni Rezika Iskra predstavila svoje igrice s kartami, na katerih igrajo glavno vlogo zmaj, živali in letni časi. V ponedeljek, 29. aprila 1991, je Rezika Iskra obiskala 3. razred Mohorjeve ljudske šole in tam predala nagrade tistim petim dijakinjam in dijaku, ki so napisali najboljši spis o teh njenih igrich. Na sliki vidite nagrajence z razredničarko Mirjam Užnik (levo) in Reziko Iskra (desno).

ČESTITAMO

Rojstni dan so pred kratkim praznovali **Izidor, Daniel, Pauli** in atej **Peter Stern**. Vsem iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta!

25. obletnico poroke sta na Radišah praznovala **Beti** in **Nužej Tolmajer**. Ob lepem jubileju vse najboljše, zlasti zdravja, sreče in še mnogo medsebojnega razumevanja!

V Podkraju pod Peco slavi 70. rojstni jubilej **Angela Močilnik**. Ob lepem jubileju vse najboljše in še na mnoga leta!

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike naslednjim članom: **Rozi Stefitz** iz Lovank, **Ani Hašej** iz Kokij in **Katarini Lipuš** s Plaznice. Iskreno čestitamo ter želimo mnogo sreče in osebnega zadovoljstva!

70-letnico življenja je slavila Cundrova mama **Ani Hašej**. Ob tem prazniku vse najboljše, predvsem pa zdravja in osebnega zadovoljstva!

V Šmihelu praznuje osebni praznik **Helena Močnik**. Vse najboljše ter še naprej veliko veselja v krogu domačih!

V Šmihelu nad Pliberkom obhaja rojstni dan **Miha Sadjak**. Čestitamo ter želimo mnogo zdravja in božjega blagoslova.

65. rojstni dan praznuje v Selah **Marko Oraže**. Vse najboljše ter še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Na Obirskem pri Železni Kapli praznuje dvojni praznik **Jurij Oster**. Vse najboljše in še na mnoga leta!

Prav tako v Železni Kapli praznuje rojstni dan **Mimi Woschank**. Iskreno čestitamo!

25. obletnico skupnega življe-

nja sta praznovala **Štefka** in **Ciril Malle**. Vse najboljše, zlasti veliko sreče in zdravja.

Dvojni praznik je obhajal **Jurij Hotimic** iz Št. Ruperta pri Velikovcu. Za osebna praznika vse najboljše.

V Koprivni pri Železni Kapli je praznovala dvojni praznik **Katarina Nečemer**. Za visok jubilej vse najboljše, predvsem sreče in trdnega zdravja.

V Selah praznujejo rojstne dneve: **Katarina Pegrin** in **Nuža Dovjak** iz Borovnice ter **Jurij Malle** iz Fare. Vsem iskreno čestitamo!

20. obletnico poroke obhajata **Cilka** in **Tonej Cvelf**. Ob tem jubileju vse najboljše, predvsem pa zdravja in božjega blagoslova.

35. rojstni dan in god praznuje **Marko Steharnig**. Iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta.

V Celovcu obhaja rojstni dan **Franc Inzko**. Vse najboljše, posebej še mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Društvo upokojencev iz Št. Jakoba čestita za rojstni dan **Mariji Ettinger** z Žoprač in **Ani Wolf** iz Št. Jakoba. Obema vse najboljše; mnogo sreče, predvsem pa trdnega zdravja!

V Sinči vasi obhaja rojstni dan **Matilda Pernusch**. Iskreno čestitamo!

POPRAVEK

V pretekli številki Našega tednika nam je tiskarski škrat v članku o praznovanju v Tinjah pomešal številke. Majdi Blüml ni obhajala 80-letnice, ampak 60-letnico življenja. Jubilatki se opravičujemo za spodrseljaj, ki naj velja kot želja, da bi čez dvajset let spet lahko poročali o srečnem jubileju.

Socialna delavnica in socialni nauk v središču delovanja

Marija Wakounig je nova predsednica Katoliškega delovnega odbora

Na rednem posvetu Katoliškega delovnega odbora v ponedeljek, 29. aprila 1991, je v predsedstvu prišlo do zamenjave. Za novo predsednico je bila imenovana Marija Wakounig, ki je tako nasledila dr. Franceta Vrbinca. Težišče dela Katoliškega delovnega odbora, v okviru katerega delujejo tudi Katoliška prosveta, Referat za družine in Referat za izobražence, bo tudi v bodoče uredničenje socialnega nauka.

Dr. France Vrbinč predaja predsedništvo Mariji Wakounig

Uvod v posvet je bilo predavanje prof. dr. Antona Stresa na temo „Oseba in delo“. Predavatelj je poudaril predvsem pravico človeka do dela. „Pravica do dela je pravica, da človek uresničuje samega sebe.“ Da bo KDO poskušal v bodoče ljudi opozoriti na to temo, pričajo priprave, da bi do jeseni odprli Delavnico socialnega nauka. Vinko Ošlak in Albert Smrečnik sta predstavila ta projekt, ki naj bi služil kot uvod v razmišljanje, kako lahko s spremembo svojega ravnanja vsak posameznik prispeva k preoblikovanju družbe, v kateri živi.

Kot aktualno nalogo vidi Katoliška prosveta v letu 1991 in bližnji prihodnosti pripravo slovenske Socialne delavnice. V zadnji fazi izdelave je tudi brošura, ki naj bi predstavi-

la strukture delovanja ter ponudbo Katoliške prosvete. Kot tretje pa bo treba v bodoče utrditi in ponekod obnoviti mrežo sodelavcev po farah na dvojezičnem ozemlju, ter v številnih farah ponudbo še razširiti.

Referat za družine želi v bodoče informirati o podporah za socialno šibke družine ter preučiti možnosti za nove oblike vzgoje in varstva otrok.

Referat za izobražence pa bo v bodoče skušal ponovno organizirati mesečna srečanja ob aktualnih temah. Ena izmed takih tem bi bila Sledi slovenstva v Celovcu. Tradicionalno srečanje izobražencev v Tinjah januarja 1992 naj bi imelo za geslo Evropa in Slovenci. Kot referente naj bi pritegnili mlade izobražence. Kot že doslej si bodo slovenski katoliški izobraženci na Koroškem tudi naprej prizadevali za enakopravnost vseh kultur in jezikov.

Kaj lahko na socialnem področju stori kristjan, je dokazal v zadnjih tednih župnik Poldej Zunder ob primeru pomoči tamilskim beguncem. Dr. France Vrbinč: „Ravnal je tako zgledno, da zasluži našo pohvalo in vso solidarnost.“

Zahvala je veljala tudi Milici Janežič in Andreji Lepuschitz, ki sta skrbeli za begunce na Rebrci. vg

Kotmara vas: vigradni koncert SPD „Gorjanci“

S pesmijo v pomlad

Tako kot tudi številna druga prosvetna društva so minulo nedeljo razveselili domačine tudi Kotmirčani z izvrstnim koncertom spomladanskih pesmi. Če ne bi vedeli, da so kotmirški prosvetni delavci dejavni skozi celo leto, bi človek mislil, da se kulturna dejavnost zbuja k življenju sedaj, tako kot narava. Še posebno razveseljiva je bila pri vigradnem koncertu ugotovitev, da so pri kotmirškem društvu še ljudje, ki se trudijo in delajo z mladino in s petjem slovenskih pesmi bogatijo naše kulturno življenje. Dejstvo, da je še mnogo mladine in otrok, ki z veseljem prepevajo domače slovenske pesmi, je najboljše zagotovilo, da bo slovenska pesem donela še tudi v naslednjih desetletjih in da bo slovenska govornica ostala živa.

V tem smislu je po pozdravnih besedah predsednika društva Emila Murija povezovala kulturni spored Sonja Moritsch. Odlični koncert, ki je bil zelo dobro obiskan, so oblikovali Mešani pevski zbor Gorjanci pod vodstvom Jožka Packa, otroški pevski zbor Gorjanci, katerega vodi Erika Muri, pa je naštudiral poleg pesmic tudi deklamacije žabi, pod vodstvom Walpurga Janša se je na oder pogumno postavila instrumentalna skupina kotmirške ljudske šole, mladinska pevška skupina Gorjanci pod vodstvom Erike Muri pa je navdušila s slovenskimi in z nemško pesmijo. Lepe rezultate instrumentalnega pouka sta s svojim nastopom pokazali Katja Ogris in Magdalena Seher, ki sta zaigrali zahtevni

kompoziciji na klavirju. Kot gost je bila na koncert povabljen tudi Volks- und Brauchtumsgruppe iz Kotmare vasi; skupino vodi Peter Pschernig.

Mladinska igralska skupina Gorjanci pod vodstvom Marije Wakounig je zaigrala odlomek iz igre „Razbojniki iz Kardemome“; z igro so igralci gostovali že pri nekaterih sosednjih društvih. S pesmijo so kulturni spored zaključili pevci mešanega pevskega zbora Gorjanci.

Celoten spored je bil dvojezičen, tako tudi povezava. Kot gostje so stali na odru člani domače nemške folklorne skupine.

Želeti bi bilo, da bi takšno dvojezično kulturno prireditev doživeli kdaj tudi pri kakšnem nemškem društvu. stih

Modestov dom v Celovcu
razpisuje

delovno mesto
kuharice ozir. kuharja

Kvalifikacije:

- zaključena poklicna izobrazba
- praksa
- znanje slovenščine
- organizacijske sposobnosti

Nastop službe:

od avgusta naprej

Informacije: Modestov dom,
telefon: 36 6 22.

Samostan v Št. Pavlu ni le tih spomenik, ampak simbol žive koroške kulture in zgodovine

„Zakladnica Koroške“ kot prva koroška deželna razstava odprla svoja vrata

60.000 knjig, 2200 rokopisov, blizu 13.000 grafik in slik svetovno znanih mojstrov likovne govornice, kot so Dürer, Rubens in Rembrandt, zlatniki in srebrniki, kelih, križi . . . vse to priča, da šentpavelski samostan ni le tih spomenik, temveč je še vedno poln življenja in je tako simbol koroške kulture in zgodovine.

Benediktinski samostan je sicer že vseskozi na tiho pripovedoval o bogastvu koroške zgodovine in kulture in svoji povezanosti z evropskimi dogajanjimi. A to pripovedovanje je postalo mnogo glasnejše in za vsakogar slišno v petek, 26. aprila 1991, ko je ZAKLADNICA KOROŠKE v 900 let starem samostanu kot prva koroška razstava odprla svoja vrata obiskovalcem.

Ko je zdajšnji opat benediktinskega samostana v Št. Pavlu Bruno Rader omenil tedanjemu deželnemu glavarju Leopoldu Wagnerju, da bi bilo treba razmisliti o kaki koroški deželni razstavi, je Wagner dejal, da Koroška ne potrebuje deželne razstave, saj da je Koroška ena sama razstava. Opat Bruno Rader in menihi v samostanu pa niso opustili misli, da bi odprli vrata do umetniških zakladov v šentpavelskem samostanu. Da priprava take razstave od odgovornih oseb terja vse njihove moči, je opat Rader nekaj ur pred odprtjem razstave potrdil takole: „Če ob vsaki večji stvari mislimo samo na to, kaj lahko spodleti, potem se mnogo velikih stvari ne bi zgodilo.“

Zgodovina samostana v Št. Pavlu

V stenografskem stilu naj v naslednjih stavkih prikažemo zgodovino 900 let starega samostana v Št. Pavlu v Labotski dolini. 1091 je bilo leto političnih prelomnic in velikih samostanskih reform. Iz znamenitega samostana reform Horsau se je dva-

najst benediktinskih menihov odpravilo na prošnjo Engelberta I. Spanheima v Št. Pavel, da bi tam ustanovili meniško skupnost. V letih od 1091 do 1300 se je samostan v Št. Pavlu razvil v najpomembnejši koroški samostan. Kot v vseh drugih samostanih je v letih od 1300 do 1500 razcvetu samostana sledil gospodarski razpad. Cerkev, ena najlepših romanskih cerkev v Avstriji, je postala žrtev ognja, ponavljali so se vpadi čet Celjskih grofov (1439—1442) in Turkov (1476—1480), ki so uničili trg in vasi okrog Št. Pavla, opustošili samostanske travnike in gozdove. Novo nesrečno zarezo v zgodovini samostana je povzročil cesar Maksimilijan I., ki je vsilil, da so menihi leta 1515 izvolili za opata Ulricha Pfizinga, ki je živel v samostanu s svojo soprogo in otroki in spravil v nevarnost še zadnje samostansko premoženje. V letih 1618—1782 so se stvari na duhovnem področju uredile, na gospodarskem pa utrdile: opat Hieronim je za to dobil naslov drugega ustanovitelja samostana v Št. Pavlu.

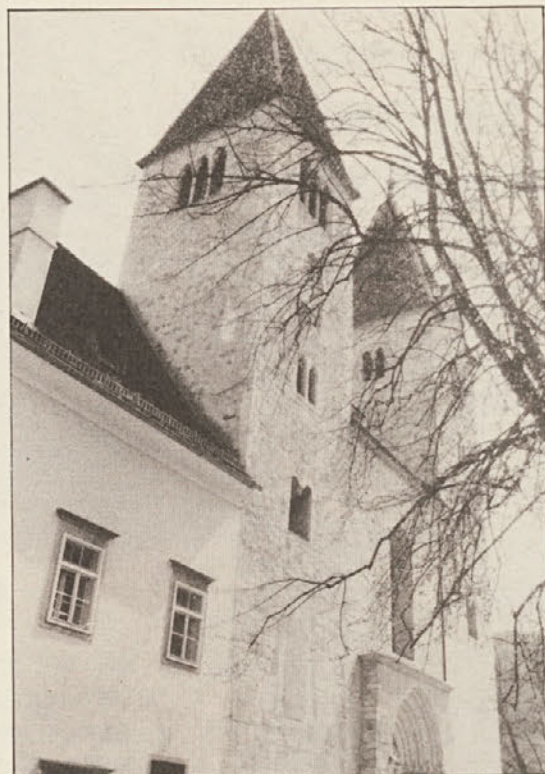
Leta 1782 Jožef II. samostan v Št. Pavlu razpusti. 1809. naselijo samostan menihi iz St. Blasiena iz Schwarzwalda in prinesejo s seboj dragocene umetnine — od zlatnikov do mašnih oblačil ter slik in rokopisov. S seboj prinesejo tudi okostja štirinajstih nekdanjih Habsburžanov, ki v Št. Pavlu najdejo svoj mir. Znana postane tudi gimnazija, ki obstaja že od leta 1809, pravico javnosti pa dobi leta 1874. To šolo obiskujejo znane osebnosti: Hugo Wolf, Paul Hör-

biger, Adolf Lorenz (oče nobelovega nagrajenca Konrada Lorenza) in mnogi drugi.

Prva svetovna vojna in leta svetovne gospodarske krize prisilijo samostan, da si s prodajo Gutenbergove pergamentne biblije zagotovi nadaljnji obstoj samostana. Leta 1940 menihi zaradi nacionalsocialističnega terorja morajo samostan zapustiti. Leta 1945 se pregnani menihi ponovno naselijo v samostanu in takoj obnovijo pouk na lastni gimnaziji. 26. aprila 1991 je odprtje prve koroške deželne razstave, ki prikazuje dragocenosti iz 900-letne zgodovine benediktinskega samostana v Št. Pavlu.

Med razstavljenimi dragocenostmi Dalmatinova biblija (1584)

Da organizatorji razstave niso zamolčali slovenske zgodovine na Koroškem, dokazuje najprej prospekt, ki je večjezičen — tudi slovenščina ima svoje mesto. Tudi v razstavi slovenska zgodovina ni zatajena: razstavljena je Dalmatinova biblija, ki si jo je samostan sposodil od evangeličanskega samostana v Brezah. Zanimiva v Št. Pavlu je knjižica, v kateri so shranjeni rokopisi. Šentpavelski mizarji so po podlagah pripravili prostor, v katerem so ti rokopisi nastajali. To je še dodatna dragocenost, za katero je samostan v Št. Pavlu od leta 1991 bogatejši. vg

N A Š
G O S

Trnjeva ot do slovenskega jezika

Začelo se je v letu 1986, ko je profesor Samo Pahor poskušal plačati avtomobilsko pristojbino v slovenščini na glavni pošti v Trstu. Ni šlo. Enako se mu je godilo leto za leto. Ker mu italijanska pošta ni hotela sprejeti slovenskega položnice, je svojo ustavno pravico do rabe slovenščine uveljavljal, da je namesto z žigom potrjene položnice, na prednje steno avtomobila nalepil tisto, izpolnjeno v slovenščini, seveda brez žiga. Tem je prišel 10. februar 1988, ko so ga zaprli.

Naš tednik: Profesor Pahor, znani ste po siloviti trmi in ne popustljivi zagnanosti, ko gre za slovenski jezik na Tržaškem. A to očitno ni dovolj. Imeti moraš tudi znanje in veliko iznajdljivosti, ko gre preliči italijansko birokracijo, ki je znana po svoji brezobzirnosti. Kako vam to uspeva?

Samo Pahor: Že kot predsednik slovenskih šolnikov pri rimski vladi in kasneje kot tajnik italijanske sekcije Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur, sem spoznal nekatera pravila igre v Italiji. Če jih dobro preštudiraš in izigraš, potem uspeh seveda ne more izostati. Treba je vedeti, da smo bili Slovenci v Trstu vedno silno zapostavljeni. In tisti, ki se niso znebili potegniti zase, je potegniti krajši konec. Vsa umetnost je

„**Treba je vedeti, da smo bili Slovenci v Trstu vedno silno zapostavljeni. In tisti, ki se ni znal potegniti zase, je potegniti krajši konec.**“

Samo Pahor je profesor zgodovine in zemljepisa na slovenski gimnaziji v Trstu. Po petih letih vztrajnih poskusov mu je uspelo vplačati poštno nakaznico v — slovenščini.

namreč v tem, da zaposliš državno birokracijo, za katero menim, da je v Italiji najhujša na svetu. Dejstvo je, da ti država mora na vsak dopis odgovoriti z dopisom. Tu imaš možnosti manipulacije in skrivalnic med pravnimi luknjami in vratci. Če si dovolj vztrajen, ti uspe. Le živcev in poguma ne smeš izgubiti.

Naš tednik: Vrniva se k 10. februarju 1988, ko so vas sredi tržaške pošte aretirali. Kako in zakaj?

Samo Pahor: Kot že tolikokrat prej, sem tudi takrat hotel izpolniti položnico v slovenščini. Bližala se je dvanaesta ura in zadnji rok, ko bi moral državi plačati določen znesek. Uprl sem se, se zagodzil med stebričke in nisem hotel zapustiti poštne urada. Prišla je policija in me aretirala. Agentje so me več kot 80 metrov vlačili po tleh in me na koncu uspeli strpati v zapor. Bil sem obsojen šest mesecev pogojno, češ da sem se upiral policiji. Sodni senat je sicer upošteval, da ima Slovenec pravico plačati s položnico, izpolnjeno v materinščini, toda pošta mora biti za kaj takega primerno usposobljena. Po vseh pravilih bi me morali iz zapore v sodno dvorano prignati v liscih in jih šele tam odpeti. Na moje vztrajanje (zakonska pravica), da me morajo vkleniti,

tudi karabinerji niso pristali, saj bi to bil političen škandal brez primere.

Naš tednik: Na koncu ste se pritožili na razsodbo sodišča in bili oproščeni vsake krivde. Naposled vam je celo uspelo oddati poštno položnico, izpolnjeno v slovenščini. Kako?

Samo Pahor: V drugostopenjski oprostilni razsodbi sodišča je bil govor tudi o pravici italijanskih državljanov slovenske narodnosti, da izpolnjujejo

„**Rimsko navodilo je govorilo o tem, da se stranki, ki odda položnico v slovenščini, izda začasno potrdilo.**“

italijanska birokracija. Kljub temu mi je po petih letih uspelo. Položnica, izpolnjena v slovenskem jeziku, je postala pravno veljavna tudi za italijansko zakonodajo.

Naš tednik: Mislite, da bo vašemu mučnemu zgledu sledilo še veliko drugih rojakov na Tržaškem?

Samo Pahor: Zelo veliko jih je ravnalo prav enako kot jaz. A kot že rečeno, vijuge italijanske birokracije so neulovljive. Poskušali so moji rojaki po okoliških vaseh okrog Trsta, kjer živi večinoma slovenski živelj, od Nabražine do Žavelj ter Sesljana. Upravniki vseh enajstih lokalnih pošt so jih napotili v center Trsta, k okencu št. 13, ki ga je ministrstvo iz Rima določilo za vplačila v slovenščini. Absurdno, mar ne? To se je zgodilo na tistih poštah, za katere je poštni minister že leta 1989 izjavil, da je v njih predvidena raba slovenščine.

Facit: Italijansko dajanje narodnostnih pravic po kapljicah si je privoščilo nov nesmisel v sistemu uradniškega utrujanja morebitne slovenske upornosti. Za najbolj nadležne so odprli okenček sredi večinsko italijanskega Trsta, skrit očem tržaške javnosti, ki boleha za italijanstvom.

V slovenskem obroču okrog Trsta pa vse po starem, dokler se profesor Pahor ne bo odločil, da bo šel do konca tudi pri tej ignoranci ustavno uzakonjene pravice. Če bi bilo več Pahorjev, bi bile te poti seveda krajše.

S prof. Pahorjem se je pogovarjal Tadej Bratok

„**Za najbolj nadležne so odprli okenček sredi večinsko italijanskega Trsta, skrit očem tržaške javnosti, ki boleha za italijanstvom.**“

Kulturni stenogram

● Učitelji in učiteljice okrog kulturne mize Avstrijski kulturni servis (Österreichischer Kultur-Service) vabi v sredo, 15. maja, ob 16. uri, učiteljice in učitelje, ki jim je pri srcu širjenje kulture, v Koroško deželno galerijo h kulturnemu omizju. Namen te prireditve je izmenjava mnenj o kulturnih dejavnostih na šolah. Težišče tega srečanja bo srečanje z umetnikom Corneliusom Koligom in njegovimi umetniškimi stvaritvami.

● Celovski Zvon: 30. številka v 9. letu izhajanja Celovski Zvon se je s svojo 30. številko znašel v 9. letu izhajanja. Glavni urednik dr. Reginald Vosperek piše v uvodu, da se CZ odpira povsem nova duhovna pokrajina slovenstva. "Trenutno še ne vemo za kvaliteto vina, ki se bo porodilo iz trenutnega vrenja in preusmerjanja; deloma gre še za tavanje po zameglenih nižavjih, ni pa dvoma, da se bo Slovenija spričo prizadevnosti svojih državljanov izkopalja iz svoje trenutne gospodarske in siceršnje depresije." O tem, kaj se v politiki v Sloveniji trenutno dogaja, piše tudi urednik CZ, kulturni minister dr. Andrej Capuder v članku "Krščanski demokrati danes". Leposlovje objavljajo Franc Kunstelj, Bojan Pevec in Alojz Rebula. V tej številki je objavljen tudi obširni pogovor s koroškim dežel. glav. Haiderjem. Ivan Sedej predstavlja slikarja Marka Rupnika. Kulturno pismo z Dunaja sta napisala Doroteja Apovnik in Wilhelm Sinkowics. Peter Millonig pa je v političnem eseju "Požar ob Tigrišu" (žal je objavljen prepozno) še pred izbruhom zalivske vojne napovedal, da bo prišlo do vojne v Zalivu.

● Znamka z motivom samostana Wernberg

Kot stalna znamka v seriji "Samostani v Avstriji" je sedaj izšla tudi znamka samostana Wernberg na Koroškem. Njena vrednost je 20.— šil.

● Koroška — harmonija med naravo in kulturo? "Dobrodošli. Končno se da sprostiti se! Tam, kjer se narava in kultura spajata v harmonično enoto." — To so prve besede v turističnem prospektu o Koroški. O kulturi je sicer še mnogo govora, manjka pa najizrazitejše prepoznavno znamenje Koroške: o slovenski besedi in o slovenski narodni skupnosti ni možno prebrati niti ene besede. Turistični prospekt ni napisal: na Koroškem se harmonično spajata tudi slovenska in nemška kultura. Zakaj je treba zamolčati najvažnejše prepoznavno kulturno znamenje Koroške: dvojezičnost?

Med nagrajenci Nužej Tolmajer, Franci Končan in Janko Malle Odlikovanja prizadevnim organizatorjem kulturnega življenja

Zveza kulturnih organizacij Slovenije vsako leto prizadevnim organizatorjem kulturnega življenja podeli odličje Svoboda z zlatim ozir. s srebrnim listom. Letos sta med prejemniki tega visokega kulturnega priznanja tudi dva koroška Slovenca: tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer in tajnik Slovenske prosvetne zveze Janko Malle. Prav tako pa bo odličje Svoboda z zlatim listom prejel tudi na Koroškem znani in priznani režiser Franci Končan.

Zveza kulturnih organizacij ugotavlja v svoji utemeljitvi, da prejme Nužej Tolmajer to priznanje predvsem zaradi tega, ker se je v svojem 25-letnem kulturnem delovanju uveljavil kot spodbujevalec in organizator kulturne ustvarjalnosti med koroškimi

Nužej Tolmajer

Franci Končan

Janko Malle

Slovinci, pri čemer je ves čas tudi sodeloval s kulturnimi organizacijami v matični domovini. Bil je pobudnik in organizator več tradicionalnih prireditev, kot so Koroška poje, Srečanje mladinskih zborov, Družinsko petje in Srečanje vižarjev. Poskrbel je za razmah gledališke dejavnosti. Na njegovo pobudo sta nastala Oder Mladje in Lutke Mladje, pa tudi vsakoletni gledališki semi-

nar. Nužej Tolmajer ima tudi zasluge za gostovanje slovenskih poklicnih gledališč v Celovcu. Veliko dela in truda je vložil v pripravo predstav Pastirska igra in Pasijon. Zasluge ima tudi za ustanovitev etnološkega oddelka pri Krščanski kulturni zvezi.

Tajnik Slov. prosvetne zveze Janko Malle, ki je že kot dijak bil vključen v narodnostne dejavnosti v okviru Koroške dijaške zve-

Slovensko prosvetno društvo „Bilka“ iz Bilčovsa želi pri domačinih, predvsem pri mladini, vzbuditi veselje do planinstva ter poživiti društveno dejavnost na tem področju. Odgovornost za to je prevzel odbornik Bilke Toni Valentinitš s Potoka pri Bilčovsu. Valentinitš je v zadnjih treh desetletjih opravil že številne vzpone v obmejnih gorah Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in Koroške. Z odličnimi diapozitivi je minuli teden odpeljal lepo število domačinov s svojim predavanjem v svet gora. Namen planinstva naj bi bil po eni strani v tem, da bi ljudje našli boljši odnos do narave, po drugi strani pa naj bi tako spoznavali lepote sosednjih dežel, zlasti njihov gorski svet. Planinci pa v gorah poglabljajo tudi prijateljstvo in gojijo planinsko tovarštvo. V gorah ni pomemben stan, poreklo ali jezik — tu so ljudje prija-

ze, bo odlikovanje Zveze kulturnih organizacij Slovenije prejel za uveljavljanje nove vsebine v slovenskem kulturnem snovanju na Koroškem ter za odpiranje slovenske kulture v avstrijski prostor. Nadalje je v razložitvi zapisano: „Posebej velja poudariti njegovo spodbujanje ljubiteljske gledališke dejavnosti, saj mu je s pomočjo slovenskih strokovnjakov uspelo dvigniti gledališki nivo s predstavami Velika puntarija, Miklova Zala, Buge was pri mi, gralva venus in Požganica.“

Kot mentor in režiser krepko posega v gledališko dejavnost tudi režiser Franci Končan. Tako mu je uspelo kot prvemu mentorju gledališke skupine Oder Mladje, v okviru Koroške dijaške zveze, narediti prve korake v smer posodobitve gledališča na Koroškem. Tudi je usposabljal mlade režiserje, ki so se začeli ukvarjati z gledališčem v svojih domačih krajih.

Podelitev odličij bo v četrtek, 16. maja 1991, ob 10. uri v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Toni Valentinitš po poteh prijateljstva

V planinah sem doma...

telji, ki jih odlikuje medsebojno spoštovanje, pripravljenost za pomoč in za sodelovanje.

Toni Valentinitš je planinski svet vzljubil že pred desetletji. Ob vsaki priložnosti, ko je imel vsaj nekaj ur časa, se je s svojo družino ali z drugimi domačini povzpela na kakšno planino ali goro. Poti so ga na primer peljale na Triglav, Jepo, Grintavec, Ojstrico, Storžič, Prisojnik, Ratitovec, Spitzegel, Hochstadel, Petzeck, Sonnblick, Klomnock, Jof di Miezegnot, Monte Canin, Monte Cavallo in še druge gore. Seveda tudi v bližnji okolici skoraj ni planine, na kateri Toni Valentinitš še ne bi bil. Sam pravi, da je planinstvo kakor strast, ki nekoga zajame in ga več ne spusti. Veselje do tega

konjička pa je dal naprej tudi svojim trem hčerkam, ki danes že s mladimi otroki rade hodijo v gore in mladim kažejo lepote naših krajev.

Toni Valentinitš meni, da v gorah ljudje ne najdejo le oddiha in počitka, ampak da začnejo gledati svet in naravo z drugimi očmi. Le kdor spozna čudovite lepote narave, jih zna tudi ceniti in je pripravljen prispevati k temu, da se ohranijo neokrnjene. Prav v današnjem času, ko je naše okolje že hudo onesaženo, postaja zdrav odnos do okolja vedno potrebnejši in pomembnejši. Varstvo narave je nujna naloga našega časa in obsega vse življenjsko okolje, v katerem in od katerega živimo. Zavedati se moramo, da varstvo okolja ohranja podlago za življenje nas vseh in naših potomcev.

Prav zato bo SPD „Bilka“ iz Bilčovsa (na čelu ima predsednico, ki se zaveda izrednega pomena varstva okolja) poživilo planinsko dejavnost in bo že v kratkem organiziralo izlet za družine na kakšno bližnjo planino. Kdor je videl diapredavanje Tonija Valentinitšcha, se bo gotovo rade volje odzval temu povabilu. Prav verjetno je, da nikomur ne bo žal za tiste ure, ko se bo odtrgal iz vsakdanjega življenja, ki pogosto ne pozna niti trenutka miru. H. Stingler

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Nekaj utrinkov o spravi

Ker se tudi pri nas na Koroškem v zadnjem času vedno več govori o narodni spravi, ali je potrebna, ali je utemeljena, ali je nujna, naj opozorimo, da pri tem ne gre zgolj za problem, ki je v času revolucije vdolbel brezno med različnimi borci na Slovenskem, marveč da gre za bolj globalno stvar — za obliko sobivanja v različnosti.

V tem smislu je treba razumeti tudi programsko točko Svetovnega slovenskega kongresa o narodni spravi kot temelju našega sobivanja. Sprava pomeni pomiritev in premagovanje naše medsebojne odtujenosti zavoljo izseljenstva, delitve slovenskega ozemlja in obračunavanja med vojno in po njej. Vsem Slovencem mora biti vrnjena domovina z vsemi pravicami in častmi, tako mrtvim kakor živim. Sprava svečanost v Kočevskem Rogu je pri tem mejnik in naj bo zaveza za resnično poravnava krivic iz preteklosti.

Naravnost k spravi sloni na spoštljivem upoštevanju razlik, ki

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa - koroškega odbora prof. Lojze Dolinar.

jih je zgodovina vnesla v naše narodno tkivo. V njih spoznava kongres vse naše pluralistične razgibanosti in ustvarjalnosti, v celostno predramljenem zgodovinskem spominu pa temelj novega začetka zgodovinskega bivanja slovenskega naroda.

Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa —škega odbora, prof. Lojze Dolinar, je prepričan, da ima razmišljanje

o spravi svoje mesto tudi pri nas na Koroškem: „Saj smo tudi pri nas na Koroškem doživljali in še vedno doživljamo razdvojenost in z njo na žalost povezano agresivno obravnavanje rojaka, predvsem zavoljo različnih svetovno-nazorskih gledanj. Da je to povzročilo marsikatero krivico, žalitev in ogorčenost, je znano nam vsem. Hkrati pa se moramo zavedati, da je prav sprava dejavnik, ki nam lahko omogoči kvalitetnejšo obliko sobivanja v različnosti.“

Slovenska Cerkev pristopila k SSK

Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar je 25. aprila 1991 v imenu Slovenske škofovske konference izjavil, da slovenska katoliška Cerkev pristopa k Svetovnemu kongresu kot kolektivni član. Hkrati pa spodbuja člane Cerkve, da tudi posamično pristopijo k ustanovi, „ki bo gradila svetovno slovenstvo“.

anonimna literatura

Vrh planin

Kadar prideš na planine,
le oziraj se v doline:
občuduj ta gorski svet,
od tu najlepši je razgled.

Ne lazi pa nikar v pečine,
ne nosi cvetja iz planine;
tam nevarnost ti preti,
po življenju streže ti.

Oj, prekrasen gorski svet,
z najlepšim cvetjem si odet!
Le tu si najdeš pravi mir,
saj drugje ga ni nikjer.

Le tu zapoj in bod' vesel,
da slišal si odmev,
odmev, ki je donel,
ko sam zavriskal si, zapel.

Prispel si že na vrh gore,
vzel boš skoraj slovo od nje.
Vrneš zopet se nazaj
v svoj preljub' domači kraj.

Katarina Borotschnik

Občni zbor Slovenskega prosvetnega društva „Dobrač“

Oktober bo društvo praznovalo 85-letnico

Predsednik SPD „Dobrač“, Marjan Gallob, je v bilanci pretekle delovne dobe opozoril zlasti na lepe uspehe, ki so jih društveni igralci dosegli na gledališkem področju in si tako pridobili ime ne le na Koroškem, ampak tudi v Sloveniji. Z gledališkimi predstavami je uspelo nagovoriti tudi nemško govoreče prijatelje.

Ob pogledu na letošnjo 85-letnico društva oktobra letos je Gallob dejal: „Da bo delo, ki smo ga opravili v zadnjih desetih letih, tako uspešno, si več nihče ni mogel predstavljati, ko smo pa prej že 15 let umirali.“ Gallob je na občnem zboru obžaloval, da mladine do sedaj še ni bilo možno nagovoriti za kulturno delo. Zaenkrat še ni uspelo, da bi kdo prevzel kakšno mladinsko skupino.

SPD „Dobrač“ je v preteklih letih navezalo plodne stike s sosednjima društvoma SPD „Zila“ in SPD „Jepa-Baško jezero“. Marija Hrovath je v tajniškem poročilu omenila skupne prireditve, kot sta vsakoletni piknik in društveni ples. Žalostna novica za občni zbor je bila ugotovitev, da se je Mešani pevski zbor društva razšel.

Društvu predsedujejo v naslednji dobi: predsednik Marjan Gallob, podpredsednica Mili Hrobath, tajnica Marija Hrovath, namestnica Regina Wutti, blagajnik Hanzi Warum, namestnica Terezija Gallob. Nadaljnji odborniki: Hanzi Ur-

schitz, Janez Debevec, Lojz Gallob ml., Peter Krawanja, Pepi Mikl in Hubert Pichler. Preglednika sta Franc Wutti in Walter Mülneritsch.

Delegati so na občnem zboru sprejeli izjavo, v kateri se zaskrbljeni obračajo na tisk, na krškega

škofa in na mariborskega škofa zaradi župnika Rakuše, ki Slovencem ni naklonjen. Ugotovljeno je bilo, da so vsi farani, ki se zavzemajo za slovenščino, popolnoma izobčeni. Župnikova vloga — saj Slovence zmerja tudi s „čuši“ — je zelo ponesrečena. Več o tej tiskovni izjavi in tem primeru v Št. Lenartu v naslednji številki.

Občnega zbora sta se udeležila tudi tajnik KKZ Nužej Tolmajer in zastopnik SPZ Janez Weiss.

Društvo „Dobrač“ si je v zadnjih desetih letih pridobilo na gledališkem področju odlično ime. Na sliki: prizor iz igre Bog in glavar (1990)

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 3. maj
Koroški narodopisec Josip Wieser-Šašel.

SOBOTA, 4. maj
„Od pesmi do pesmi — od srca do srca.“

NEDELJA, 5. maj
6.30—7.00 Dobro jutro na Koroškem. — Duhovna misel (dekan P. Kassl). 18.10—18.30: Dogodki in odmevi.

PONED., 6. maj
Materinski dan — Kako se odolžiti in za kaj?

TOREK, 7. maj
Partnerski magazin.

SREDA, 8. maj
Glasbena sredo.
21.05—22.00 Srečanje mladinskih zborov na Radišah in v Železni Kapli. — I. Cankar: Mati.

ČETRTEK, 9. maj
Vnebohod 6.30—7.00 Praznična (P. Zunder). — 18.10—18.30 Praznična (P. Zunder).

Petek, 3. 5. 1991, 2. del: Koroški narodopisec Josip (Wieser) Šašel — umrl je pred 30-imi leti

Narodopisec in kulturno-prosvetni delavec Josip Šašel se je rodil 18. marca leta 1883 v Slovenjem Plajberku. Spremembo priimka Wieser v Šašel je z uradnim dekretom odobrila deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve, oktobra leta 1919. Po stroki je Josip Šašel bil jurist. Služboval je na okrožnem sodišču v Ljubljani, kjer je bil kot sodni svetnik na lastno željo upokojen. Umrl je pred tridesetimi leti, 24. aprila 1961, na Prevaljah, v starosti 78 let. Spominski zapis za kulturni del petkovega sporeda je napisal Ivan Virnik, urednik oddaje je Horst Ogris.

TELEVIZIJA

„DOBER DAN, KOROŠKA“
5. maj 91, FS 2, ob 13. uri
predvidoma z naslednjimi prispevki:

Ljudsko štetje 1991

Kulturni zakon za Koroško — slovenska kultura upoštevana le ob robu?

Alpen Adria College v Gradcu — Šola narodov

Ljudska pesnica Flora Rauter 95

Bilčovs: Koncert vseh oddelkov slovenske glasbene šole

Nogomet: SAK — Pliberk

OTROŠKI DAN

Mir — pravičnost —
obranjevanje stvarstva —
Friede — Gerechtigkeit —
Bewahrung der Schöpfung

9. maja
10.30
Št. Ilj / St. Egidien

10.30 zbiranje, otvoritev
11.00 sv. maša
12.00 kosilo
13.00 popoldanski spored z raznimi postajami
16.00 zaključek

Če potrebujete vstopnice za
ALPSKI VEČER BLEED '91,
ki bo 11. maja 1991,
pokličite na tel. (0 42 30) 657

PLIBERK

VIGREDNI KONCERT

Čas: v soboto, 4. 5., ob 20. uri
Kraj: pri Schwarzlnu v Pliberku
Nastopajo: Mlada Podjuna, MePZ Podjuna-Pliberk in Hrvatski kulturni i folklorni grup iz Gütersbacha na Gradiščanskem
Prireditelj: MePZ „Podjuna-Pliberk“

ŠPORTNO DRUŠTVO PLIBERK
VABI VSE PRIJATELJE IN ZNANCE TER
ŠPORTNIKE NA REDNI

OBČNI ZBOR,

ki bo 8. maja 1991 ob 20. uri
v klubskih prostorih društva
Dnevni red: pozdrav predsednika; poročila; ugotovitev sklepčnosti; razrešnica staremu odboru, izvolitev novega; program za leto 1991; razno.

Predloge je treba oddati do 3. maja pisмено.

„POROČIL SE BOM
S SVOJO ŽENO“
Čas: v nedeljo, 5. 5., ob 19.30
Kraj: v farni dvorani v Pliberku
Nastopa: igralska skupina KPD „Drava“ Žvabek
Prireditelj: Farna mladina v Pliberku

JEZIKOVNE POČITNICE
ponudba za otroke od 10. do 16. leta
NOVO MESTO od 14. 7. do 3. 8. 1991

„Jezikovne počitnice“, ki stanejo za tritedensko bivanje v Novem mestu šil. 3800,— (in potni stroški), nudijo:

- tri ure pouka dnevno (razen v soboto in nedeljo)
- skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok
- polno integracijo v vestno izbrano družino z otroki v isti starosti
- ves čas tečaja oskrbo in pomoč našega spremljevalca
- spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih
- možnosti za šport in razvedrilo, srečanje z mladimi ljudmi

GLOBASNICA

PREDAVANJE:
„NALOGE CERKVE V SLOVENIJI
V NOVIH RAZMERAH“
Predava: nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar iz Ljubljane
Čas: v sredo, 8. 5., ob 20. uri
Kraj: v župnišču v Globasnici
V pozdrav bo zapel MePZ „Peca“ iz Globasnice
Prireditelj: Slovensko kulturno društvo v Globasnici

ŽELEZNA KAPLA

PREDAVANJE IN POGOVOR:
BOLEZNI ŽENSK IN TEŽAVE Z MENO
Predavata: dr. Walter Döller, dr. Karl Scherr
Čas: v torek, 7. 5., ob 19.30
Kraj: v farni dvorani v Železni Kapli

ŠKOCIJAN

MATERINSKA PROSLAVA
Čas: v četrtek, 9. maja (na vnebohod), ob 19.30
Kraj: v dvorani „KASSL“ v Škocijanu
Na sporedu: otroški zbor iz Škocijana, mladinski zbor iz Škocijana, igrice Lenčke Kupper: „PAVLE V ZADREGI“, MoPZ SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocijana, Folklorna skupina iz Globasnice, Hanzej Hrobath (trobenta) in Sonja Starz (citre)

CELOVEC

ODPRTE RAZSTAVE DEL TATJANE JENKO
Čas: v torek, 7. maja, ob 18. uri
Kraj: v Mohorjevi knjigarni v Celovcu
Odprte razstave bo glasbeno dopolnila violinistka Katarina Jurca.
Razstava bo odprta od 8. do 25. maja 91

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA IN
MePZ „JAKOB PETELIN-GALLUS“
IZ CELOVCA VABITA NA KONCERT
„GALLUS PO SVETU“

v soboto, 25. maja 1991,
ob 20. uri v kulturnem domu
v Ledincih in

v nedeljo, 26. maja 1991,
ob 20. uri v Neue Burg
v Velikovcu.

Nastopajo:

Mešani pevski zbor „GALLUS“
iz Buenos Airesa, Argentina
Mešani pevski zbor „GALLUS“
iz Kranja
Trobilni kvartet „GALLUS“
iz Ljubljane
„GALLUS CONSORT“
iz Trsta
Mešani pevski zbor
„JAKOB PETELIN-GALLUS“
iz Celovca

SODALITAS

Dom v
Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

V soboto, 11. maja, od 14. do 19. ure
Otroci rišejo za svoje mamice in babice
slike z različnimi motivi: Slikanje na
steklo za materinski dan, nem.
Voditeljica: Erika Malle

od nedelje, 12. maja, od 18. ure do
nedelje, 2. junija, do 12. ure
„TINJSKA DRUŽINA“ se sreča v
sončnem mesecu — spomladanski
dopustniški dnevi za starejše ljudi
Vodi: Majdi Blüml

v nedeljo, 12. maja, ob 20. uri
SPOMINSKI KONCERT — PROF. AN-
TON DERMOTA

Jovita Weber-Dermota — solopevka,
Hilda Dermota — klavir (V okviru kon-
certa spominska razstava)

v sredo, 15. maja, ob 9. uri
Predavanje: CERKEV IN KOROŠKI
SLOVENC
Predavatelj: dv. sv. dr. Valentin Inzko

v četrtek, 16. maja, ob 20. uri
Predavanje: PROBLEM JUŽNE AFRI-
KE, nem.
Predavateljica: s. Palotti Findenig

v petek, 17. maja, ob 15. uri
Predavanje: BOŽJA MATI NAS
SPREMLJA VSE DNI ŽIVLJENJA
Predava: mag. Marija Perne, Galicija

v torek, 21. maja, ob 20. uri
DIA-predavanje:
Graditi za bodočnost, nem.
Predavatelj: univ. prof. dr. Gerhard Fa-
ninger

v sredo, 22. maja, ob 9. uri
Predavanje: DELOVANJE IN
ŽIVLJENJE ŠOLSkih SESTER NA
KOROŠKEM
Predavateljica: s. prov. Karmela Kelih

v četrtek, 23. maja, ob 20. uri
KONFLIKTI MED STARŠI IN OTRO-
KI?, nem.
Predavateljica: dr. Heidelinde Raab

VESELE

OBČNI ZBOR IN MATERINSKA PROSLA-
VA UPOKOJENCEV
Čas: v nedeljo, 5. maja, ob 14. uri
Kraj: v gostilni Wutte v Veselah
Spored: redni občni zbor Društva upoko-
jencev Podjuna, nato materinska proslava;
Nastopata: družina Lipusch iz Strpne vasi
ter družina Čremožnik iz Velenja
Prireditelj: Društvo upokojencev Podjuna

ŽITARA VAS

POMLADANSKI KONCERT
Čas: v nedeljo, 5. 5., ob 20. uri
Kraj: v ljudski šoli v Žitari vasi
Sodelujejo: MePZ „Danica“ iz Št. Primoža,
Kvartet „Almrose“, Radenthein, Ansambel
Rubin, MoPZ „Trta“ iz Žitare vasi
Prireditelj: SPD „Trta“ Žitara vas

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopala predsednik dr. Malevž Grilc in osrednji tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), uredniki Heidi Stingler, Marijan Fera, Vincenc Gotthardt, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec; telefon uredništva: uprave in oglašnega oddelka 04 63 / 51 25 28-0.
Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.
Letna naročnina: Avstrija 350,— šil., Jugoslavija 900,— Din., ostalo imzetstvo 550,— (800,— šil. zračna pošta), posamezna številka 8,— šil. (20,— Din.).

„Klub 26“ obiskal Benetke

Aktualna knjiga ob prvi koroški deželni razstavi Spomini krivoverca iz Št. Pavla

Mohorjeva založba je pred kratkim v Celovcu v seriji „Perspektive Alpe-Jadran“ predstavila knjigo „Memoiren eines Ketzers“ (Memoari krivoverca), ki jo je napisal nekdanji menih iz benediktinskega samostana v Št. Pavlu v Labotski dolini, Franz Ernst Pipitz. Franz Ernst Pipitz, član celovškega plemiškega rodu, je po begu iz benediktinskega samostana v Št. Pavlu in po emigraciji v Zürich kot 28-leten objavil svoje spomine. V teh spominih je Pipitz razgrnil pogled v zakulisje samostanskega življenja ter doživljanja mladega meniha. To delo je kritičen prispevek k prvi koroški deželni razstavi v Št. Pavlu, kajti prav ob takih razstavah obstaja nevarnost, da se v blišču praznovanj spregleda, kar je kritičnega in zatajenega. Prav to vrzel pa želi zapolniti Pipitzev roman „Memoiren eines Ketzers“.

Franz Ernst Pipitz: Memoiren eines Ketzers; izdajatelj: dr. Wilhelm Baum (Alpen-Adria Perspektiven, Bd. 1), Mohorjeva založba 1991. Šil. 248,—

Nad 40 članov hranilnega društva „Klub 26“ se je preteklo soboto udeležilo izleta v Benetke, med njimi tudi poslovodji Posojilnice Celovec Aleš Šimenc in Kati Olip. „Klub 26“, ki šteje nad 125 članov in ki ima svoj sedež v Mohorjevi hiši v Celovcu, varčuje pri Posojilnici Celovec, Posojilnica Celovec pa tudi v tem primeru dokazuje, da je v vsakem oziru vredna zaupanja svojih poslovnih partnerjev.

Izlet sam je bil zanimiv, vreme zelo prijazno, družba vesela in prijateljska. Glavno organizacijsko breme sta nosila tajnica Justina in predsednik Jozej, za kar se jima po tej poti iskreno zahvaljujemo. Da pa smo se iz Benetk srečno vrnili domov, za to je poskrbel prijazen Sienčnikov šofer Štefan. Skratka: tudi tokrat se je izkazalo, da so prireditve „Kluba 26“ garantiran uspeh. Zato smo prepričani, da bodo Jozej & Justina ter njihovi sodelavci tudi še v bodoče organizirali več podobnih prireditev.

Šef hišne banke „Klub 26“ Aleš Šimenc v prijatni družbi.

Koncert skupine New Times Big Band

Skupina igralcev trobil z imenom NEW TIMES BIG BAND je v soboto, 27. aprila, vabila na koncert k Schwarzlnu v Pliberk. BIG BAND tvorijo pretežno fantje iz šmihelske in pliberške okolice. Skupina deluje v okviru šmihelskega društva Godba na pihala. Vodi jo Hannes Koschutnig, njen mentor pa je Miha Vavti. Glasbeni repertoar skupine obsega vse vrste moderne plesne glasbe.

Precejšnje število ljudi se je odzvalo povabilu in prišlo poslušat mlade umetnike. Gotovo ne zaman. Igralci so s svojimi dinamično in poskočno izvedenimi skladbami navdušili mlado in staro. Igrali so také posebej za

tovrstno glasbo komponirane skladbe kakor tudi prirejene slovenske narodne in druge pesmi. Morda pa narodne pesmi v takšni priredbi ne zvenijo najbolj posrečeno, ali pa je to stvar različnega okusa. Vendar niti

to ne zasenči uspeha izvajalcev.

Na vsak način so bobni, trobente, trombe, saksofoni, električne orgle, bas-kitara in električna kitara med seboj izvrstno harmonizirali in se menjavali. Glasbeno ubranost je pri takšni glasbi možno doseči le z zelo dobrim obvladovanjem instrumentov in skladb. To je BIG BAND na izjemnem način dokazala vsem poslušalcem in jim tako omogočila glasbeni užitek posebne vrste.

Vaš partner za transport + turizem

SIENČNIK

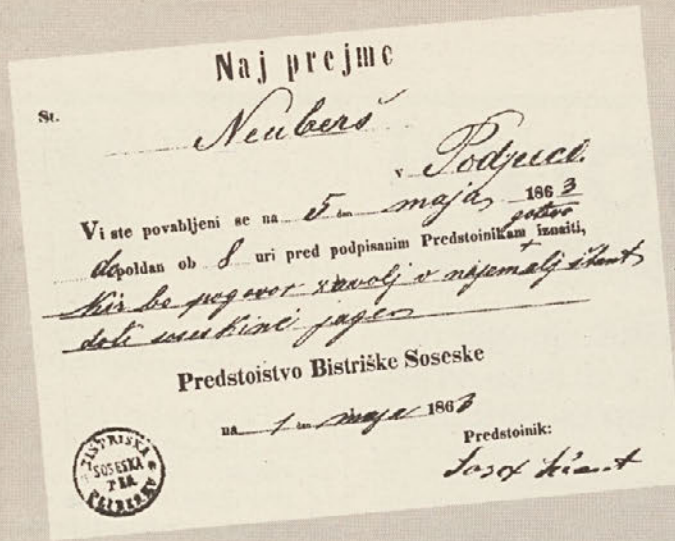
A-9141 DOBRLA VAS

SLOVENJI PLAJBERK

MATERINSKA PROSLAVA

Čas: v soboto, 11. 5., ob 19.30

Kraj: v gostilni Folta v Slovenjem Plajberku
Prireditelj: SPD „Vrtača“

Slovensko poslovanje koroških občin

Da so naše občine v preteklem stoletju uradovale slovensko, uporabljale tiskovine (formularje) v slovenščini, priča priobčeni posnetek iz leta 1863. Značilen je pečat: „Bistriška soseska per Pliberku“. Besedilo na slovenskem dokumentu: „Naj prejme Neuberš v Podpeco. Vi ste povabljeni se na 5. dan maja 1863 dopoldan ob 8 uri pred podpisanim Predstoinkam izročiti, kir bo pogovor zavolj v najem alj štant dati soseskine jage.“

TINČ & TONČ HERMAN GERM

ali pretežno smešno

Ali ti je znano, zakaj zobje starih ljudi navadno ne bolijo več?

Zakaj?

Ker starčki in zobje navadno ne spijo več skupaj.

Novi Fosili nadaljujejo uspešno pot: 11. maja nastop v Globasnici

Hrvaška skupina Novi Fosili se na glasbenem področju že desetletja ukvarja s profesionalnim ustvarjanjem. Z doslednim delom jim je uspelo nastopati po vsej Evropi. Eden od viškov skupine je bilo 4. mesto pri mednarodnem „Song Contestu“ leta 1987 v Bruslju. Članu ansambla Rajku Dujmiču je uspelo, da so Novi Fosili zasedli prvo mesto pri Song Contestu leta 1989.

NOVI FOSILI bodo nastopili na plesu športnega kluba v soboto, 11. maja, ob 20. uri pri Šoštarju.

Ne zamudite te priložnosti!

Projektne dni Slovenske gimnazije na Suhi

Albin Miheu se je spomnil starih ladinških imen

Pri Ravniku so dijaki veliko zvedeli

Letos je Slovenska gimnazija partner katoliškega prosvetnega društva „Drava“ iz Žvabeka. V okviru tega je predvidena cela vrsta skupnih prireditev.

Aprila je bil projektne pouk izven šole v Žvabeku. 22 učencev in štirje profesorji so se torej podali za tri dni

v občino Suha, da bi tam delali v sledečih skupinah:

Projekt je vodil prof. Štefan Pinter, ki je sam rojen v občini Suha, ob spremljavi prof. Romana Vouka, prof. Janeza Zwitterja, prof. Janeza Tehovnika in dr. Theodorja Domeja.

Prva skupina se je bavila s strukturo kmetij nekoč in danes. Vodil jo je prof. Tehovnik. Problematika je bila zelo obširna. Raziskava je bila na Besnici in v Gradičah. Šolarji so ugotovili, da so si kmetije geografsko zelo podobne in da je situacija takšna, da je prebivalstvo zelo postarano, majhnih otrok skoraj ni, odrasla mladina pa je zapustila kmetije. Obdelovanje njiv je skoraj ponehalo. Kmetije so majhne in njihovo obdelovanje je neekonomsko. Proces propadanja pa se bo še nadaljeval.

Druga skupina se je z dr. Teodorjem Domejem bavila z že skoraj pozabljenimi imeni njiv, travnikov in gozdov. Raziskovala je ledinska imena v Žvabeku in okolici. Spoznali so veliko novih imen pri Ravniku, pri Stogartu, pri Luknerju, pri Nupcu in pri Mihevu. Šolarji bodo narisali nov zemljevid s starimi imeni.

Tretja skupina se je pod strokovnim vodstvom prof. Romana Vouka

bavila z zaščito okolja. Napravila je anketo o ločevanju odpadkov. Vpraševali so v 25 gospodinjstvih v Žvabeku. Ugotovili so, da ljudje še niso dovolj informirani o sortiranju raznih snovi in da bi bilo s strani občine treba kaj ukreniti.

Predvsem kar se tiče posebnih odpadkov, ljudje ne vejo, kam bi jih dali. Največ strahu imajo ljudje pred jedrsko energijo in pred onesnaženjem zraka in vode.

Četrta skupina je napravila film o življenju žensk v kmečkem okolju nekoč in danes. Spoznala je, da je bilo življenje žensk vedno zelo težko. Otroci so morali zapustiti družine, ker jih niso mogli prehraniti. Ženske tudi niso mogle redno obiskovati šole, ker so marale pomagati pri delu. Film, ki je nastal, bodo dijaki predvajali tudi na Suhi.

Ta projekt je bil torej zelo važen del skupnega delovanja KPD „DRAVA“ in slovenske gimnazije. Dijaki in profesorji so bivali tri dni v občini Suha pri sledečih družinah: Hirm, Karner, Kolter, Logar, Skubl in Hoffmann. Njim velja naša zahvala. Hvala pa tudi tistim podjetjem, ki so ta projekt finančno podprla.

